

Door dierenarts aangerande assistentes spreken zich uit

Het begon heel langzaam, met opmerkingen over haar uiterlijk, haar kleding. En die eerste aanraking leek nog per ongeluk. „Ik heb echt een grote mond. Ben niet bang om voor mezelf op te komen”, zegt Janiek van de Rijdt (24) uit Wageningen. „Maar op dat moment...”

Janiek (links) en Manon werden aangerand door de Wageningse dierenarts voor wie ze werkten. „Hij heeft nul empathie voor zijn slachtoffers. Schrijnend.” FOTO GERARD BURGERS

‘Mensen denken: dit overkomt mij niet. Dat dacht ik ook’

MONIQUE BLOEME

‘Het overvalt je’, vult Manon* (45, liever geen achternaam) aan. „In eerste instantie denk je: wat gebeurt hier? Je bevriest. En daarbij: het is je werkgever. Ga je die beschuldigen? Ik wist serieus niet wat ik kon doen.”

Die werkgever is de 65-jarige, inmiddels gepensioneerde, dierenarts uit Wageningen die afgelopen donderdag in hoger beroep werd veroordeeld voor het gedurende vele jaren aanranden van vier assistentes. Een vijfde deed aangifte van misbruik vanaf 1994, maar die feiten waren verjaard. Janiek en Manon kenden elkaar niet voor de rechtszaak. Janiek overkwam het ruim vijf jaar geleden, terwijl het bij Manon 23 jaar geleden begon. „Ik dacht dat het na mij gestopt was”, verzucht Manon. „En dat is niet zo. Dat vond ik echt heel erg.”

Ze heeft zich schuldig gevoeld naar de andere vrouwen dat ze destijds geen aangifte heeft gedaan. Janiek: „Heel erg dat hij dat nog voor elkaar krijgt.” Zij neemt het Manon in ieder geval niet kwalijk. Het is de dierenarts die hier schuldig is, benadrukken ze beiden.

Maar waarom deed Manon destijds geen aangifte? Ze had geen bewijs, legt ze uit. Volgens kwam het alsnog uit toen een andere assistente aan de bel trok. De kliniek liet onderzoek doen, de zaak werd geschikt en er kwamen maatregelen zoals ramen in de

deuren. „Toen dacht ik: het is klaar, ik kan verder met mijn leven. Het is opgelost.” Ze werkte inmiddels ergens anders.

Maar het bleek niet opgelost. Hij zat nog steeds aan verschillende assistentes.

Janiek ging in 2020 aan de slag in de kliniek. „Toen ik er net werkte, zeiden ze: ‘hij heeft een beetje een gebruiksaanwijzing’. Hij begon opmerkingen te maken en ik dacht: misschien is dat die gebruiksaanwijzing.”

Hij raakte haar steeds vaker terloops en buiten beeld van anderen op intieme delen aan als zij bijvoorbeeld een hond op de behandelafel moest vasthouden en geen kant meer op kon. Waarom zei ze niets? „Ja, zeg het maar. Bevriest. En het was altijd met de eigenaar van het dier erbij, waardoor je

het gevoel krijgt dat je je niet vrij kunt uitspreken”, denkt ze.

Het veranderde haar. „Ineens durf je helemaal niks meer. Ik herkende mezelf niet terug.” Als ze eraan terugdenkt, weet ze het wel. „Dan denk je: ik had dit of dat kunnen zeggen. Maar je doet het niet.”

„Het ongeloof”, voegt Manon toe. „Gebeurt dit echt? De angst dat als je het vertelt dat mensen gaan lachen en denken: ‘wat zeg jij nu?’” En, voegt ze eraan toe, het gaat wel om je werkgever.

Janiek had een collega weleens verteld dat de dierenarts vervelende opmerkingen maakte. Na de laatste aanranding zag de collega haar met rood hoofd en tranen in de ogen de behandelkamer uit komen.

„Hij vroeg wat er was. Ik kreeg het eerst

niet uit mijn mond. Hij zei: ‘hij moet niet aan je gaan zitten.’ Ik kon nog steeds niks zeggen, maar hij zag aan me dat het al zover was. Toen zei hij: ‘nu is het klaar.’” De collega stapte naar een andere dierenarts van de kliniek en het leidde uiteindelijk tot de aangifte van Janiek. „Zonder hen had ik nooit melding gemaakt”, zegt ze. „Misschien had ik het geslikt en gedacht dat het erbij hoorde.”

Na haar melding stopte het voor de dierenarts in de kliniek. Hoe was het om hem te zien in de rechtszaal? „Ik vind hem nog steeds beangstigend”, zegt Manon. „Maar hij maakte me ook boos: ‘potverdorie, hoe kan het dat je dit hebt gedaan?’” De dierenarts heeft altijd ontkend en overweegt nu volgens zijn advocaat in cassatie te gaan tegen het vonnis. „Hij heeft nul empathie voor zijn slachtoffers. Schrijnend”, vindt Manon.

De vrouwen willen met hun verhaal waar- schuwen. „Mensen denken: dit overkomt me niet. Maar dat dacht ik ook zes jaar geleden”, zegt Janiek. Ze willen meer bewustzijn creëren, laten zien dat er signalen zijn. Zoals die opmerkingen. „Mensen moeten weten dat dit gebeurt”, zegt Manon. Ze hoopt door haar verhaal te doen dat mensen eerder aan de bel trekken. Janiek: „Je hoeft niet gelijk naar de politie te stappen. Maar als je maar tegen iemand je verhaal een keer doet. Dat heeft er bij mij toe geleid dat het is gestopt.”

*de achternaam van Manon is bekend bij de redactie

Dierenarts ‘behoorlijk van slag’ door uitspraak

Het gerechtshof veroordeelde de gepensioneerde dierenarts donderdag tot vijf maanden oel. Al in 2007 waren er klachten over zijn gedrag. De kliniek nam maatregelen en de zaak werd geschikt. Maar later bleek dat het misbruik gewoon doorging. Zelf ontkent hij dat hij zijn

assistenten bewust grensoverschrijdend heeft aangeraakt. Als dat is gebeurd was het per ongeluk, stelt hij. Zijn advocaat laat weten dat de voormalige dierenarts overweegt om in cassatie te gaan. Een hogere rechter krijgt dan of het hof de wet op de juiste

manier heeft toegepast. Zelf wil de dierenarts niet reageren, maar de raadsman zegt dat hij ‘behoorlijk van slag’ is door de uitspraak van het hof. De assistenten tonen zich juist opgelucht. Ze vinden de uitspraak rechtvaardig en hopen hun leven weer op te kunnen pakken.

Manon krijgt hulp van haar hond: 'Zij haalt mij uit een nachtmerrie'

Geany verstoort met haar geblaf de strafzitting bij het gerechtshof in Arnhem tegen een 65-jarige dierenarts uit Wageningen. En dat moet ook. Want haar baasje Manon (45), die jaren geleden door de Wageningse meermalen aangerand werd, raakt zo van slag dat de assistentiehond haar weer tot zichzelf moet brengen.

Ook weken later, als Manon aan deze krant vertelt welke gevolgen de handtastelijkheden voor haar hebben gehad, signaleert de Australian shepherd haar spanning. En als de fotograaf binnenkomt (een man) begint het dier helemaal hard te blaffen.

Geany is altijd bij Manon, dag en nacht. Het dier geeft haar een gevoel van veiligheid en maakt haar wakker als ze een nachtmerrie heeft. Ook vergezelt Geany haar op haar werk. Ze is docent op een hogeschool. „Deze honden zijn getraind om te signaleren als je herbelevingen of dissociaties hebt”, legt Manon uit.

Bij een herbeleving gaat ze terug naar het moment dat het misbruik plaatsvond. Bij een dissociatie raakt ze als het ware los van zichzelf. „Wat zo'n hond doet, is je dwingen in het hier en nu te komen door aanrakingen of door geluid te maken. Ik moet dan met haar bezig zijn en kan dus niet bij die herinnering blijven. Zij haalt mij eruit.”

Manon, woonachtig in de buurt van Den Bosch, werkte tijdens haar studie als assistent bij de dierenkliniek in Wageningen. Daar randde de dierenarts haar van november 2002 tot twee jaar later meermaals aan.

Mila en Geany

Door eerdere nare gebeurtenissen in haar kindertijd had ze niet geleerd van zich af te bijten, vertelt ze. „Ik liet het over me heen komen. Dacht: doe alsof je ergens anders bent en dan gaat het wel weer over.” Het stopte toen ze ander werk vond.

Uiteindelijk was ze genoodzaakt professionele hulp te zoeken om alles te verwerken. Op een gegeven moment vroeg haar psycholoog haar om de hond die ze toen had, Mila, mee te nemen. „Ze merkte dat ik rustiger was en makkelijker kon praten als de hond erbij was.” Uiteindelijk werd Mila opgeleid als assistentiehond.

Mila was er nog bij tijdens de zitting in de rechtbank drie jaar geleden. Die rechtszaak was zo heftig voor Manon dat ze later opgenomen moest worden in het traumacentrum. „Er kwam zoveel naar boven. Dingen die ik had weggestopt kwamen er via nachtmerries en dissociaties weer uit.”

Mila was vijftien jaar bij haar, daarna kwam Geany. Bij haar eerste assistentiehond voelde ze zich veiliger. „Deze is aantrekkelijk”, zegt ze kijkend naar de

Australian shepherd. „Iedereen wil haar aaien.” Mila was een mix van rassen en oogde minder vriendelijk. „Mensen bleven automatisch weg. Vond ik prima.”

Blaffen tijdens rechtszaak

Geany week niet van haar zijde tijdens het hoger beroep voor het gerechtshof vorige maand. Het dier lag naast Manon, constant naar haar gezicht turend om te kijken of haar mimiek veranderde.

Toen een van de andere assistentes die door de dierenarts was aangerand gebruik maakte van het spreekrecht, begon de hond al te blaffen. En ook toen Manon aan het hof vertelde wat de gevolgen waren van het misbruik, liet

Geany luid van zich horen. „Ze begint met subtiele signalen: met haar neus of poot mijn been aantikken.”

Maar als ik niet naar haar signalen luister, gaat ze blaffen”, legt Manon het gedrag uit.

Wat de hond ook doet, is afstand creëren tussen haar en iemand bij wie ze zich niet op haar gemak voelt. Manon herinnert zich de situatie op haar werk met een collega bij wie ze 'bloekeerde'. De man begreep er niets van dat de hond zich steeds tussen hem en Manon in manoeuvreerde, vertelt ze.

Ze is tegen haar studenten open over de rechtszaak, vertelde wat er speelde. „Dit is iets wat ook hen kan overkomen. Ik wil dat ze weten dat ze dan niet alleen zijn. Dat ze zich gehoord en gesteund mogen voelen en zich niet hoeven te schamen.”

Hoe reageerden de studenten? „Ik kreeg alleen maar begrip. Zelfs van studenten van 18. Superlief.”

Hond Geany staart naar Manon om te zien hoe het met haar gaat. FOTO GERARD BURGERS

Ze begint met subtiele signalen. Maar als ik daar niet naar luister, gaat ze blaffen

Manon (45)

